

KARTA CMENTARZA

NR

7543

Z

1. Miejscowość m. Łódź (KOZINY)	6. Nazwa cmentarza [ew. nazwa dawna] Cmentarz Ewangelicko- -Augsburski	B 13. Najstarszy istniejący nagrobek [data] 1856r.	15. Groby o znaczeniu historycznym lub osób szczególnie zasłużonych Groby rodzinne Łódzkich przemysłowców:
Gmina Łódź pow. ŁÓDZKI-WSCHODNI	7. Cmentarz dawny ☒ tak Cmentarz nowy (po 1945r.) ☐ -	14. Istniejąca dokumentacja cmentarza i miejsce jej przechowywania. Dokumentacja naukowo-histor. - PSOZ Łódź, ul. Piotrkowska 252/254	/1/- kaplica Scheiblera, /2/- Grohmann, a, /3/- Kunitzera, /4/- L. Geyera, E. Geyera, G. Geyera, /5/- Bennicha, /6/- Steigerta, /7/- Biedermann, a, /8/- Schweikerta, /9/- Kindermann, a, /10/- Anstadta,
dres cmentarza Łódź, ul. Ogrodowa 43	8. Data założenia 1856r.	Plan aktualny - kancelarie: - parafii ewang.-augsb. pw. św. Mateusza w Łodzi, ul. Piotrkowska 283 - cmentarza ewang.-augsb. w Łodzi, ul. Ogrodowa 43 Plan dawny Wojew. Archiwum Państwowe w Łodzi, Akta m. Łodzi, sygn: 1575, 21178, 21138.	/11/- dr Karol Jonscher zm. 1907r. - założyciel obecnego szpitala psychia- trycznego w Łodzi, /12/- Ira Aldridge - zm. 1867r. - wybitny śpiewak mu- rzyński,
Poprzednie nazwy miejscowości Łódź	9. Przynależność wyznaniowa: obecna - ewang.-augsb. dawna - ewang.-augsb.	Inne materiały archiwalne Wojew. Archiwum Państwowe w Łodzi, Akta m. Łodzi, sygn: 1577, 3643, 6716, 6739 6722, 6740, 6786.	/13/- Robert Wergan - zm. 1901r. - założyciel Łódzkiej Ochotniczej Straży Pożarnej.
[Wła] czynny ew. podstawa zamknięcia	10. Powierzchnia w ha: ogólna - 9,5 87/100 wolna - 1,0		
Położenie cmentarza Położony w pn.-zach. części centrum Łodzi. Graniczy z cm. prawosławnym, cm. rzymsko-katol. ogrodami działkowymi oraz zabudową mieszkaniową wielorodzinną /osiedle Koziny/. Teren równy, płaski.		16. Bibliografia "Zastygły nurt życia" - S. Rachalewski - Łódź 1938, "Cmentarz ewangelicki w Łodzi - monografia" - Krzysztof Stefański - przygotowywana do druku.	
Uwagi Ter. Org. Adm. Państwowej Cmentarz wymaga uporządkowania i konserwacji. Pilnego remontu wymaga kaplica Scheiblera. Cmentarz powinien pozostać jako jedyny czynny cmentarz ewangelicki w Łodzi.		17. Uwagi użytkownika W latach 1983-1985 na cmentarz zostały przeniesione groby z likwidowanego cmentarza przy ulicy Skrzywana w Łodzi /cmentarza ewangelickiego/.	

C¹⁰

Elementy cmentarza

	Czy istnieją	I L O S C				
		Do XVIII w.	1 poł. XIX w.	2 poł. XIX w.	1 poł. XX w. (do 1945r)	2 poł. XX w.
Mur ogrodzeniowy	tak			1		1
Brama l-yl	tak			3		
Kościół	nie					
Kaplica l-el	tak			3	1	
Studnia + hydrant	tak				1	1
Nagrobki:	wolnostojące	tak		30	15	/x/
	przyścienne	tak		7		
	płyty	tak		40	ok.100	/x/
Mogity	tak					/x/
Inne elementy	tak				1	

19. Które obiekty wpisane są do rejestru zabytków /x/ - ze względu na pow. Cały cmentarz wpisany jest cment. określenie liczby współcz. do rejestru - nr A/273/80 nagrobków jest trudne do oszacow.

20. STARODRZEW	Ilość	Ø pnia w cm	Stan zdrowotny
lipa	32	50-100	dobry
kasztanowiec	22	50-100	"
jesion	14	50-100	"
tuja [żywnik]	ok.700	5-20	"
buk	8	70-105	"
dąb	72	40-120	"
klon	90	50-100	"

21. Czy na terenie cmentarza znajdują się zarejestrowane pomniki przyrody ew. aleje
Tak - 2 buki pospolite
- 3 dęby szypułkowe

22. Ogólny stan zachowania zieleni na cmentarzu Zielen b. bogata - ok. 50 gat. i odmian. Dobrze zachowane aleje i pojed. drzewa. Część drzew wymaga pielęgnacji. Stan zdrowotny ogólnie dobry.

23. Charakter rozplanowania cmentarza Kszt. zbliż. do czworokąta. Układ regul. oparty na równoległ. alejach pn.-pd., które z alejami poprzecznymi wyznaczają kwatery o kształcie równoległoboków.

24. Czytelność układu cmentarza:

- całości - czytelny

- kwater - czytelny

- nagrobków i mogit - czytelny

25. Ogólny stan zachowania cmentarza /nagrobków i drzew: Większość starych nagrobków wymaga konserwacji. Fragmentami cmentarz zaniedbany. Zielen zachowana w stanie dobrym.

26. Istniejące zagrożenia Postępująca dewastacja cmentarza powodowana brakiem nadzoru. Zmiana charakteru cmentarza ze względu na grzebanie zwłok ludzi innych wyznań.

27. Wnioski w zakresie prac:

- porządkowych - uporządkować zach. i pn.-zach. część cmentarza

- remontowych - remont kaplicy Scheiblera

- konserwatorskich - konserwacja starych nagrobków wolnostojących

28. Wnioski w zakresie niezbędnej dokumentacji:

- poszczególnych nagrobków - dokumentacja fotograf.

- ewidencji całości cmentarza - założenie "teczki cmentarza"

- studium historycznego - brak

- ewentualnie dokum. projektowej - brak

29. Inne uwagi służb konserwatorskich
brak

30. Wypełnił:

A. Wiercioch

Data: 04.1991r.

CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI
W ŁODZI UL. OGRODOWA 43

SKALA 1:1000

Legenda

- STARODRZEW
- DRZEWA LIŚCIASTE
- ✱ DRZEWA IGŁASTE
- ☁ GRUPA ZIELENI
- 2- OBIEKTY WYMNIIONE W KARCIE
- ▨ KWATERY Z NAJSTARSZYMI NAGROBKAMI
- ALJEKI
- STUDNIA
- oh HYDRANT
- ⊕ KAPLICA
- - - GRANICA CMENTARZA EWANGELICKIEGO
- ▬ OGRODZENIE MUROWANE
- ⌈ BRAMA Z FURTKA
- ➔ GŁÓWNE WEJŚCIE
- ▭ BUD. GOSPODARCZY

Pracownia Fotograficzna
Państwowej Służby Rezerwy Zabytków w Łodzi
numer zdjęcia szk. 1-24
numer albumu Koperke nr 22
data wykonania zdjęcia 1991
foto A. Wierciński

Kaplica Scheiblera /1/

Kaplica Kunitzera /3/

Grób Grohmanna /2/

Grób Biedermann /7/

Grób Anstadta /10/

Groby Geyerów /4/

Grób R. Wergau /13/

Kaplica cmentarna

Grób I. Aldridge /12/

Grób dr K. Jonschera /11/

Stare nagrobki